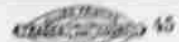

POKROK PUBLISHING CO.

vydává
POKROK ZÁPADU
a místní vydání
v Crete pro Saline okres, Neb., v Schuyler a Clarkson pro Colfax okres, Neb., ve Wilson, Kans., pro stát Kansas, v Cedar Rapids, Ia., pro stát Iowa, v St. Paul a Minneapolis, Minn., pro stát Minnesota a v Tyndal, S. D., pro stát South Dakota.

Předplatné:
Pro Spojené Státy \$1.50. Pro Kanadu \$2.00. Do Evropy \$2.50 ročně.

Zásilkou peněžní dějete se pomocí peněžních poukazek (Money Orders), expresních poukazek (Express Money Orders), bankovních poukazek (Bank Draft), anebo v registrovaném dopise. Oznamujete-li své přestěhování, udejte starou i novou adresu.
Dopisy z kruhů členův ohotně uveřejňujeme. Musí být stručné, psané bez zbytečného osobního poškodění a podepsány plným jménem, ať již má být v redakci utajeno, anebo s dopisem uveřejněno.

Zdá se, že byla svoboda jedinou věcí, kterou omilostněný trestanec — bankéř Morse potřeboval ke svému zdraví.

Jest k nevíře, že mayor Gaylor by jednal tak pošetile, aby svědčil o poctivosti svých policejních úředníků.

V Lincoln se objevilo, že letošní zápis do škol jest právě dvakrát tak velký jako před osmi lety. Lincoln není jediným městem, kde náklad na školství vzrostá nepoměrně rychleji než vysoká cena životních potřeb.

Skoro 17,000 dětí bylo zapsáno do omázkových obecných škol, což znamená 5-procentní přírůstek vzhledem k minulému roku. Jest v tom znetklý přírůstek obyvatelstva, neboť počet školních dětí by sotva tak velice vzrostl, kdyby nepřibývalo obyvatelstva.

Pavle, Pavle! Kopírovat? Tomu jsme se neučili. My jsme vaše ramenáství na pranýř jen postavili.

Kopie jsou Vaší věcí. Děláte je na zakázku pro Vesmír a podle masky. Přiznejte se! Dolů masku!

Morálka případu Rosenthalova jest dostati něco zadržena. Jest to všeobecná chyba. Bývá to obyčejně účelem lupičů všech zemí. Gambliř Rosenthal a jeho společníci starali se o to, jak nabýti lehce peněz. Policie zprvu přijímalá, pak dokonce šádlala podíl na kořisti. Lidstvo šlo o bohatství, které buď dostane, nebo zdědí. Kořen zla vězí v touze přijmouti tolik, zač nedáváme plnou náhradu.

Amerika všechny nové ideje uvádí záhy v praxi. Nedávno teprv byl v Londýně konán kongress, na němž se radili učenci, jak provést zúšlechtnění rasy a v tyto dny soudece v Seattle, Wash., vydal již rozsudek, jímž se odsuzuje Petr Fielen na doživotí do káznice a k vykleštění. Vrelní soud státní uznal zákon ten za ústavní, jednalo-li se o zločince, kteří dopouští se zločinů proti přirozenosti. Je to sice prospěšné společnosti lidské, odjezdi-li se zločinci možnost přiváděti na svět nové zločince anebo degenerované pokolení, ale barbarickým to zůstává přece.

Die "Vesmír" pokročí z východu, to jest svobodomyšlní, kteří jsou soustředěni ve "Svaz svobodomyšlních", budou se ajezd svobodných obcí vydobí. To však nevdá druh. Iřkovi, aby v zápětí napsal, že nejsou dva tábory ve straně svobodomyšlné. Tendence toho tvrzení jest zřejmá, totiž učiniti se silné strany, která tvoří česko-americkou sekci "Volné Myšlenky", několik jednotlivců, kteří "vyvolávají spory z osobních poháněk" a vyhlásí sama sebe a svoji svobodomyšlnou sekci za patentované svobodáře. Ve skutečnosti svobodné obce Iřkovi jsou v pokrokovém světo- věm hnutí osamocené a zatanou i dále slabým efektemním osobním pokušením, o něco, co není ani věrou, ani svobodomyšlností.

Německý poslanec do rakouského parlamentu Zenker, napsal tato zajímavá slova: "Kdybych byl zrozen Slovany, buď bych se u vědomí své méněcennosti na ráz oběsil, anebo vemluvil bych se rovněž v slavoman kulturní převahy. Také Němci musili se po staletí hájiti proti výtece méněcennosti." Čeká ve staré vlasti ovšem hájí se též proti výtece méněcennosti, ale jen slovem. Ve skutečnosti ponechávají na poli obvodu volnou ruku Němcům a německým židům, sami však více cení vzdělání v zastaralých, evropských školách a tak mnozí se den ode dne počítají inteligentního proletariátu, vzdělaných nezaměstnaných. Němci za to cínká v kapse zlatem, Čech cituje Horatia a jiné klasiky a při tom má hlad. Nezdá se Vám, že by už konečně důkaz o "cennosti národa" potřeboval jiného výrazu?

Vůdce národa, vůdce lidu bývá častokrát jeho svědce. Nedělá nic sám o sobě — všecko muo a celé rozhodnutí ponechal lidu. A duše davu jest měkčí a naivnější nežli duše slabého děčka. Vždy nalze se člověk, který dovede slyšeti hlas anebo vystihnouti myšlenky vůdce. Jediné vzkřiknutí a dav spěje za ním. A vůdce lidu vždy se dovede postarati o takové jednotlivce. Má jich kolik, sám nehe ani prstem, oni pracují. To jsou bojovníci v předních řadách, to jsou nositelé hesel a rozkazů, které slyšeli od vrchního generála. Tvoří sbor, který pracuje. Vojevůdce sám nie nepodniká. Vše děje se jen tak, jak tomu chce lid." A dav mlčky jde, němě jako ovce za beranem. Kde je ona budoucnost silných a brhých lidí, kteří budou volati s Nietzsche: "Já jsem král svému nitru, já jsem Nadělověk!" Zámí zřime jen dav bezmyšlenkovitě běžící za vůdce — který jej vyhovává pro sebe, pro cíl vlastní slávy.

VYSOKÁ CENA FARMÁŘSKÝCH PRODUKTŮ.

Jednou z věcí, které pomáhají udržovati cenu životních potřeb o deset centů výše, než tomu jest v Evropě, jest nepatřičná výše úrokových splátek v obnosu \$510,000,000, které jsou uloženy americkému farmáři. Strava a jídlo stojí rok od roku více a dle B. F. Yoakuma, presidenta dráhy St. Louis a San Francisko, jest to ten nejjednodušší fakt, který podléhá všem znepokojujícím zjevům doby plné zmatků. Nehledě k těm skutečnostem, které jsou takřka mezinárodního rázu ve svých účincích, p. Yoakum udává čtyři hlavní příčiny, které mají vliv na stoupání cen životních potřeb v této zemi. První z nich jest stoupající náklad úrokových poplatků, uložných na bedra producentů — farmářů, pro nedostatek možnosti lehkého úvěru. Ostatní tři možno sešupit v jednu, pod titulem: vzrůstající náklady rozdělování. Prvním z našich zemědělských problémů jest, opatřiti farmářův lacnější peníze. Jak se věci mají, tato třída občanů, jejíž příslušníci jsou základními producenty bohatství země, jsou odkázáni na menší pomoc peněžních ústavů, než každý jiný muž, jenž účastní se v americkém průmyslu. A srovnáme-li ho s jeho bratrem, rolníkem v evropských zemích, je rozdíl ještě patrnější.

Pan Yoakum oceňuje celkovou zadluženost amerických farmářů, počítaje v to i hypotéku i běžný úvěr na žně, na \$6,046,000,000.

Z těchto dluhů platí úroku průměrně 8 procent ročně, kdežto farmáři ve Francii nebo v Německu mohou dostati splátkový úvěr nepřesahující nikdy 5 procent. — Příčina toho leží v tom, že obě tyto země mají systém kooperativního bankovníctví. Tento systém vzali za svůj též rolníci české a mají dnes skoro v každé vesničce svoji záložnu, tak zv. Raiffeisenku, a peněžní ústavy v městech venkovských, jako i vešle agrární banka v Praze, doplňuje vhodně toto rolnické svépomočné peněžnictví. Ovšem, že příkladu Francie a Německa následovali i jiné země Evropské, jako Itálie, Švýcarsko, Dánsko, Anglie, Irsko a také i Indie, tak že farmáři těch-

to národů mohou si vypůjčiti na běžný účet na úrodu, kterou teprv sklídi, na zařízení, a rovněž na nemovitost, a úrokové splátky o něco větší, než činí polovice toho, co musí zaplatiti americký farmář.

Pan Yoakum sledává, že zadluženost amerického farmáře jde asi z polovice na účet pevného kapitálu, — nejvíce na hypotekární půjčky, — a z polovice na běžný úvěr. Celková zadluženost farmářů amerických, jak bylo již svedu řečeno, činí \$6,046,000,000 a počet farem odhaduje se ve Spojených Státech na \$6,000,000. Má tudíž každá farma 500 dollarů dluhu na movitost a tolikéž i na běžný úvěr.

Výše úrokových poplatků, dle nejlepších pramenů odhadnuta, je 8 až 9 procent, což jest velmi drabný úvěr. Skutečná cena obnosu jest však pouze částí farmářových poplatků. Musí k ní býti ještě přidáno stále obnovení hypoték na farmách, půjček, poplatků za zaplacené půjčky, a jiné půjčky farmáře, z nichž většina jest uzavřena na krátké lhůty a poplatky provizi a na nucené pojišťování. Celkem možno říci, že zadluženost farmářů zaplatí průměrně 8 a půl procenta úroku za rok. To jest vlastní celý výnos, jenž se čítá na kapitál, uloženy do farmy.

Úhrnná částice úroků, které platí farmář, dosahuje pak závratného obnosu \$510,000,000. R. 1911 1. promíne, byla odhadnuta veškerá úroda pšenice ve Spojených Státech na \$543,000,000, kterážto cena jest počítána za pšenici, kterou farmář prodává výrobem. Z toho jest viděti, že úroky, placené americkými farmáři, ztráví celou úrodu pšenice na jejich polích.

Žádný myslící muž, který dívá se na tato fakta správně, neuzná tento úrok za dobrý, neboť u srovnání s úrokem, který platí americký obchodník, jest tento úrok právě dvojnásobný. Ačkoli rolník poskytuje ideální jistotu pro běžný úvěr, poněvadž jest producentem plodin, které nalézají odbyt v každé hodině, na každém světovém trhu, platí nicméně dvakrát tak velký úrok jako obchodník, jehož obchody bývají často velmi riskantní. Jediná příčina toho jest, že rolník stojí mimo světový obchod, kdežto obchodník jest přímým jeho účastníkem. Z toho důvodu evropští rolníci se organizovali ke kooperaci. Ve Francii a v Německu združili se farmáři za tím účelem, aby postavili své zaměstnání na obchodní stanovisko a pojistili si tak úvěr, který potřebují. Ve Francii jest to rolnická banka "Crédit Foncière", která půjčuje rolníkům peníze na mírné splátky v periodě deseti až sedmdesáti pěti let.

Co činí tato konstata pro rolníka, který si chce vypůjčiti na hypotéku, to činí venkovské banky pro něho, chce-li si vypůjčiti na běžný úvěr. V Německu jest v přítomné době Federace německých rolnických spolků, která má více než 19,000 rolnických bank, a čítá mezi své členy asi 1,750,000 rolníků. Jest to jakýsi rolnický trust, který má za účel, aby postaral se svým členům rolníkům v čase potřeby o peníze a to na splátky, které by byly přiměřeny jejich úvrohodnosti.

Není daleka doba, že i ve Spojených Státech bude se pomýšleti na upravení úvěru farmářského, tak aby nebyl vydán na pospas všeobecnému vykořisťování a závisl to jen na farmářích samotných, kdy tato doba přijde. Prospech z toho budou mít jen oni samotní. Jestliže oni sami nebudou se snažiti o to, nepomůže jim nikdo na světě. Naopak, přičinili se svou organizací a svými zástupci v kongressu, aby zákonodárná splnila jejich snahy, obnos, který ušetří na úrocích během deseti let, dosáhne výše \$4,000,000,000, což postačí k tomu, aby ani jedna secese pody ve Spojených Státech nezůstala nevdělanou a plně se nevyplácela.

Veliký problém farmáře jest, rozhodnouti se o tom, chce-li dále věsti boj proti jiným trustům, a nebo založiti si svůj vlastní trust, a postaviti ho na pevný finanční základ.

ÚŠLECHTNĚNÍ RASY.

Kulturou může býti odstraněna z rodiny všecek, právě tak, jako zahrádník, dovedný ve svém oboru, může odstraniti špatnou barvu z tulipánu, která jej hyzdí. Jest tomu již přes sto let, co tato slova byla pronesena, teprve však naše doba začíná je chápati. Dr. Havelock Ellis vydal malou brožurku, kde oceňuje tato slova a praví, že chceme-li posíliti své lidi, zlepšiti společenské podmínky a vypěstovati lepší jednotlivce, musíme rozhodně postaviti se tvář v tvář nové zodpovědnosti. To jest zodpovědnost za zlokonalejší jakosti rasy.

"Mnohem vážnější," praví dr. Ellis, "než problem nezaměstnaných, jest problem lidí, neschopných zaměstnání. Venujeme mnoho nadšení, práce a peněz na zlepšení podmínek života a po kolika desetiletích neseznáváme dostatečného důkazu, že by náš lid byl o poznání lepší, než byl tehdy, když žil ve špíně, byl napadán nekalými nemocemi, jsa vyhovován jen od náhody, utápěje svůj rozum v alkoholu a nestaraje se o zítřek. Co potřebujeme nyní, není pouze starost a zodpovědnost o nynější generaci, nýbrž též o celou rasu, která přijde po nás. — Doposud starala se současná lidská společnost o zlepšení rasy asi právě tolik, jako divoši, kteří žili tisíc let před námi. Děti přicházely a rodiče nebrali si žádnou zodpovědnost za jejich příchod. To se nyní změnilo. Naučili jsme se, jako v jiných případech, vědět, že božstvo pracuje prostřednictvím nás a že nesmíme spoleháti na vyšší moc. My jsme tvořiteli lidí. My plodíme rasu, my jedním můžeme ji ušlechtili.

Největší zlo, které hrozí ušlechtnění lidské rasy, jest ve množství slabých a neschopných lidí. Generace takových lidí, o něž se nikdo nestaral, plodí zase nové slabochy. Tato skutečnost jest neustálým nebezpečím pro společnost a ustavičným znehodnocováním jakosti rasy. Naše nové metody dobročinnosti spíše zrychlují než zmenšují toto zlo. Celé třídy společenské mají sklon k slabomyšlnosti, vrozené lenosti, nedostatku životní síly a mají mnoho lidí, kteří stále hledají práci, ale nemohou dokončiti žádné dílo, jež jim je uloženo. Tito lidé volají pro sympatii jako nezaměstnaní, kdežto ve skutečnosti jsou neschopní zaměstnání.

Musíme býti na stráži, praví dále dr. Ellis, a to jest náš konečný problém, snad nejtěžší a nejnepříjemnější ze všech — aby naše snahy po zúšlechtnění plemene nevedly nás ku materialistickému a mechanickému pojetí života, k pojetí života, jež jest řízeno a upraveno zákonníky a výroky soudních dvorů. Lepší jest nezušlechtněti život, než takovoto zúšlechtnění. Neboť svoboda jest dechem života, veselost jest jeho posilou a žádné zúšlechtnění není hodno zápasu, které nezvyšuje svobodu a veselost.

Tolik dr. Ellis. Jiní učenci též zabývají se tímto problémem. Vytvořena byla nová věda — eugenika, která má za účel nalézt prostředky k zúšlechtnění rasy. V minulém měsíci konal se první eugenický kongress v Londýně, jehož účastníci se muži i ženy a kteří vzbudili pozornost v celém světě. Předsedou sjedzil byl syn K. Darwina, jenž je původcem evoluční theorie. Třídmetem jednání kongressu bylo, jak "The Daily News" praví, toto: Eugenika jest věda, jež hledá možnost společenských kontrol, aby plemenné možnosti přitěh generací byly povzneseny a zúšlechtněny. V současných dobách chudoba vzrůstá do té míry, že dobročinnost stěží může jí čeliti. Pokud lidstvo bude vzrůstati v počtu degenerovaných, slabých lidské společnosti, potud bude stoupati chudoba. Množení se lidí mizných a slabých jest povážlivé. Zlokonalejší rasy dosud nemělo takřka žádné podpory, ale přijde doba, kdy bude se váno o zlokonalejší plemene pracovati. To jest též účel eugenický a sjezd má k tomu vykonati přípravné práce.

Snaha po zúšlechtnění rasy vede jest kruhy — jako se konečně děje je při každé dobré myšlence — k vyšetřováním. Tentokrát přičli

Němci první, aby postavili se pod prapor nové vědy. V Jeně utvořili se spolek, jenž si vzal za účel, pracovati k obrození německé rasy. V čele jeho stojí dr. Haeckelův chemik dr. Vilibald Hensekel, učence, jehož jméno má dobrý zvuk. Tento spolek dospěl k názoru, že vzrůstající průmysl degeneruje dělnictvo v něm pracující a že tato degenerace sahá již i na venkov, který dotud byl nedotčen, vyhovával zdravé, silné a životu schopné potomstvo. Nyní vražděná ruka průmyslu rdouší už i sílu venkovského obyvatelstva, z něhož doplňovaly se do nedávna ztráty, způsobené ve městech na ušlechtnění rasy. Proto jest třeba německý národ obroditi a to stane se nejlépe, obrátí-li se nedotčení, silní a zdraví muži k — mnohým zvěstí. Za tím účelem spolek vytvářel si požadavek zařizování jakýchsi rezervací, které budou obývány těmi nejdokonalejšími bytostmi lidskými, muži i ženami. — Odtud bude vycházeti stálý přírůstek, jež degenerovaný národ německý obrodí. Jak se obejdou stávající státní zákony a kteří budou ti šťastní, již budou žiti v tomto tureckém nebi, dosud se nepovídá. Ovšem, každá dobrá myšlenka má tu jedinou chybu, že vyvolává tuet špatných.

WILSON HROZÍ FARMERU ZÁHUBOU, MARSHALL MU POMÁHÁ, ROOSEVELT ZUKÁ A CHVÁSTÁ A TAFT ZŮSTÁVÁ JEDINÝM ÚTOČIŠTĚM.

Vůdce v celé zemi inteligentní občané všech stran valí oči údivem, zda-li Wilson a Marshall prostě žertují, neb zda-li myslí vážně všechny ty nesmysly, které před veřejností mluví. Wilson mluví k pennsylvánským farmerům ve Williams Grove dne 29. srpna, že "farmář nikdy nebyl chráněn elem a nepotřebouje žádnou ochranu". Marshall praví lidu v Maine, že každá korporace, která se spojil s jinou korporací, by měla býti zničena.

Wilsonovu tvrzení ohledně farmera, který vždy byl chráněn za republikánské vlády, a který dostal ochranu, poněvadž jí potřeboval, musela by se zasmáti i stará berka, kdyby se smáti mohla. Protekce celni dává americkému farmeru ten největší trh na světě, to jest jeho domácí trh ve S. S. Když prezident Taft navrhl reciproční smlouvu s Kanadou, chtěl sem připustiti jen takové hospodářské plodiny, které Kanada přiloží k Americe volně bezce a nechť odstraní ani smáti clo na výrobky, žádné jiné země na světě, ne tedy z pšenických polí Ruska, Indie a Argentiny, ani mlékařské produkty z Velké Britanie, Dánska, Francie a Holandska. Reciprocia jest mrtva, poněvadž Kanada myslí, že S. S. by při ní pochoďily mnohem lépe než ona a tak je farmer chráněn na všech stranách a zůstane chráněn tak dlouho, pokud republikánská strana zůstane při vládě.

Woodrow Wilson dovolil si říci farmeru do oší, že nepotřebouje ochrany, poněvadž přý ceny hospodářských výrobků jsou stanoveny v cizině (tvrzení, které není naprosto ničím odůvodněno) a z toho následuje, že, kdyby Woodrow Wilson byl zvolen presidentem, odporučil by kongressu, aby odstraněna byla všechna protekce, které se nyní farmer těší. To by nepochybně znamenalo záhubu farmerovu a zlé časy pro státnice našich vystřehovalců, kteří zde v Americe farmáři a kteří mají nyní šťastné a spokojené domovy a za protekce těší se blahobytu a spokojenosti.

Farměři po celé zemi, kteří byli nakloněni hlasovati tentokrát proti republikánské straně, přicházejí k tomu poznání, že co by znamenalo zvolení Wilsona pro jejich stav a zároveň sledávají, že porážka Taftova znamenala by pouze zvolení Wilsona.

Nyní se podívejme na prohlášení Marshalla, který by chtěl zničit každou korporaci, která se spojil s korporací jinou, čili, jak on řekl: "ožen se s jinou". Veliká většina obchodu v zemi a značná část obchodu drobného jest vedena korporacemi. Jestli se dvě korporace spojil, tedy může toto spojení býti ku prospěchu oběma, není-li namířeno k než-

konným činům a monopolisování. Když každá korporace, která povstala ze spojení se několika menších, měla býti zničena, musel by býti zničen takřka všechny obchod ve S. S. a miliony lidí by přišli o práci a o výživu.

Vidíme tedy na jedné straně Wilsona, hrozícího farmerstvu záhubou, Marshalla, který chce zničit obchod v zemi — a na druhé straně Roosevelta, který zvaný dnes o tom, zitra o onom a zuří proti všemu. Jaké útočiště zůstává americkému lidu, na koho se může spolehnouti a ubezpečiti? Jest to snadno zodpovědatelná otázka. Jedině tím rozluští tuto otázku a zajistí si blahobyt, jakému se nyní těší, když odevzdá hlas pro republikánského kandidáta, nynějšího presidenta Tafta, který by měl býti zvolen obrovskou většinou.

Julius J. Žitník,
právník
a spolehlivý rádce ve všech právních záležitostech.
715 Brandeis Theater Bldg.
Tel. Douglas 2876
OMAHA — NEBRASKA.
Zástupce u všech soudů. 71f

F. M. Scoblík,
český právník
a obhájce.
VEREJNÁ PRAXE.
Security, Block - TYNDALL, S. D.

Louis Berka
právník
a spolehlivý rádce ve všech právních záležitostech a zástupce při soudech. —
Obráťte se na něho s důvěrou. 48-f
Úřadovna: 964 Omaha Nat'l Bank,
17. a Farnam. Tel. Douglas 7497.

C. H. Kubát,
právník a volejný notář.
V oboru svém zkušený. Spolehlivý
zástupce u všech soudů.
402 Barker Block. 15. a Farnam,
Tel. Doug. 6867. Omaha, Neb.

Adolf A. Tenopír,
český právník,
Úřadovna č. 1325, roh 14. a William ulice.
Omaha, Neb. Tel. Doug. 8397.
Volejný notář.

JOS. T. VOTAVA,
právník
Krajanům vždy ochotně
poslouží.
Jest ve spojení s A. W. Jeffers-em.
Úřadovna: 942 Omaha National Bank Bldg.
Telefon: Douglas 811.
Omaha — Nebraska.

Spolehlivé pojištění na život
za skutečnou cenu s
WOODMEN of the WORLD
(Děvatá Světa)
české tábory v Omaze a South Omaze.

Vypisování lékařských předpisů zvláštní pozornost věnuje
PROKOP VACHAL,
majitel moderně zařízené
LÉKARNY
na rohu 6. a Pierce ul., Omaha.
Phone: Douglas 2540.
Na skladě ovděšené různé patentní léky, jako i veškeré druhy lékárenské. Vzorá obchodu srulena. 1-3m

Pojištění proti ohni, úrazu a nejlépeším společnostem obstará Vám
JOS. V. KASPAR,
volejný notář, 1424 So. 13. St.
Omaha, Neb.
Přepřelavé Notář, půjčky, prodej a pronajímání majetků. Tel. Red 4064. 3-f